

The agro-ecologic products, a new direction for the capital investments

*Produsele agricole ecologice, o nouă deschidere
pentru investițiile de capital*

Professor Mihai BOTEZATU, Ph.D.
The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
e-mail: mihaibo2006@yahoo.com

Abstract

One of the biggest problems facing humanity today is the nourishment problem and not as food seen in terms of quantity but especially in terms of quality. Quality of food in general we can say that it is in direct line with the quality of life. A significant part of the world's population lives annually due the consumption of non-food products that are based on their production of numerous chemicals, fertilizers, improper chemical, food additives and food colorings improper. All these things have made the world to wake up and notice that in order to prolong life expectancy is necessary to take urgent measures to improve on the technology of production of agricultural raw materials both animal and vegetable. Addressing this goal, however, involves the investment capital that will finally be materialized in obtaining products mentioned in another scheme, namely the environmental. This article tries to point the main problems faced by capital investment in this area, the investments also extremely necessary. A separate part of communication is devoted to the presentation of possible sources of investment among which are not lacking some possible sources on the capital market for financing such investments..

Keywords: *organic food, investments, ecologic technologies, shares, bonds*

Rezumat

Una dintre problemele cele mai mari cu care se confruntă omenirea în prezent o reprezintă problema alimentației și nu atât văzută din punct de vedere cantitativ cât mai ales din punct de vedere calitativ. Calitatea hranei în general putem spune că este în concordanță directă cu calitatea vieții. O parte însemnată din populația globului își pierde viața anual datorită consumării unor produse alimentare neconforme, produse ce au la baza fabricării lor numeroase chimicale, îngrășăminte chimice necorespunzătoare, aditivi alimentari și coloranți alimentari necorespunzători. Toate aceste lucruri au făcut ca omenirea să se trezească și să sesizeze faptul că pentru a prelungi speranța de viață se impune necesitatea luării unor măsuri urgente pe linia îmbunătățirii tehnologiilor de obținere a unor materii prime agricole..atât de origine animală cât și vegetală. Rezolvarea acestui deziderat implică însă antrenarea unor investiții de capital care în final să se concretizeze în obținerea produselor amintite într-un alt regim și anume cel ecologic.

Prezentul articol încearcă să puncteze totodată principalele probleme cu care se confruntă investițiile de capital în acest domeniu, investiții de altfel extrem de necesare. O parte distinctă în comunicarea respectivă este consacrată și prezentării unor surse posibile de investiții din rândul cărora nu lipsesc și unele surse posibile de finanțare a investițiilor respective, existente pe piața de capital.

Cuvinte-cheie: *produs alimentar ecologic, investiții, tehnologii ecologice, acțiuni, obligațiuni*

JEL Classification: Q16, Q18, Q57

Introducere

Anual pe glob se înregistrează mii de decese a căror cauză o constituie în principal alimentația necorespunzătoare, bazată pe o serie de produse alimentare de calitate îndoielnică, produse care sunt atât de origine animală cât și de origine vegetală.

Din ce în ce mai mult, tehnologiile folosite în obținerea de produse agricole au avut în vedere mai accentuat factorii subordonați aspectelor cantitative ale producției agricole și mai puțin a acelor subordonați aspectelor calitative. Prin administrarea uneori chiar în exces de îngrășăminte chimice s-a ajuns în situația ca de multe ori producția să crească, creștere însă care nu în puține cazuri a fost realizată pe seama calității producției amintite. Acest lucru în timp, așa cum aminteam anterior, a condus la creșterea îmbolnăvirilor, a numărului de cancere și în final a creșterii numărului de decese.

Pe acest plan, speranța de viață s-a redus, iar ceea ce este și mai îngrijorător se referă la faptul că nu există o perspectivă clară privind ameliorarea situației respective. Zilnic ne confruntăm în magazine cu produse alimentare de origine animală sau vegetală de o calitate extrem de îndoielnică. Produsele amintite sunt foarte frumos ambalate, etichetate și prezentate, dar calitatea lor lasă de dorit. Majoritatea produselor amintite au la baza producerii lor diverși coloranți sintetici, aditivi și înlocuitori care ulterior vor fi cauzele principale ale instaurării bolilor amintite mergând în cele mai multe cazuri până la decese.

Omenirea din ce în ce mai mult a început să conștientizeze impactul pe care-l au asupra sănătății a organismului în general, produsele alimentare de calitate îndoielnică amintite anterior. În același timp însă se naște și o altă întrebare care apare într-un asemenea context și anume: ce-i de făcut?

Pe acest plan, comunicarea de față încearcă să identifice câteva căi posibile care dacă omenirea s-ar apleca asupra lor multe dintre efectele negative ale consumării de produse alimentare contrafăcute ar putea dispărea.

Este evident totodată și faptul că a schimba din temelii concepția obținerii de produse agricole în sensul creșterii ponderii produselor agricole ecologice este un deziderat care nu poate fi atins fără realizarea unor investiții de capital.

Pe de altă parte este de menționat însă și un alt aspect legat de faptul că investițiile respective vor răsplăti pe deplin așteptările oricărui investitor într-o asemenea acțiune, răsplătă ce va veni sub forma unor profituri care să motiveze pe deplin investiția făcută într-un asemenea domeniu.

Mai mult decât atât, putem aprecia că România prin tradițiile ei în domeniul agricol în general oferă largi posibilități și avantaje pentru valorificarea superioară în domeniul respectiv, nu numai a capitalului autohton ci și a celui străin.

Investiții de capital orientate spre producția agricolă ecologică

Calitatea vieții, gradul de sănătate al unui popor și chiar însuși perpetuarea speciei umane sunt condiționate între alți factori și de calitatea produselor agricole consumate atât de origine vegetală cât și a celor de origine animală.

Goana însă care s-a instalat în decursul anilor către obținerea unor cantități de produse agricole cât mai mari nu a fost în concordanță mereu cu calitatea acestor produse.

Mai exact tehnologiile adaptate atât în sectorul vegetal cât și cel animal au vizat în mod prioritar aspectul cantitativ al activității și mai puțin pe cel calitativ.

Administrarea de îngrășăminte chimice mai mult sau mai puțin potrivite, folosirea unor metode mai mult sau mai puțin adecvate de fertilizare a solului, folosirea unor aditivi și înlocuitori, administrarea de coloranți și altele la foarte multe dintre produsele agricole vegetale sau animale s-au finalizat de cele mai multe ori cu rezultate dintre cele mai nedorite, afectându-se în final sănătatea populației.

În foarte multe cazuri solurile, cursurile de apă și fântânile sunt sistematic otrăvite cu nitrați potrivit avertizărilor făcute de unii specialiști.

În acest context, efectul imediat a fost faptul că otrava ajunsă în apă sau în alimente a secerat mai multe vieți omenești în timp ce alte mii de cazuri au suferit intoxicații acute.

La toate acestea arătate mai sus se adaugă multe cazuri de avorturi spontane sau cancer, cazuri care în unele situații nici măcar nu sunt cenzurate de statistică. Desigur omenirea sesizând aceste aspecte și-a pus pe bună dreptate întrebarea „ce-i de făcut?”

Pe această linie, după părerea mea trebuie pornit de la schimbarea întregii concepții privitoare la tehnologiile care trebuiesc adoptate în obținerea produselor agricole de origine atât vegetală cât și animală.

Pe acest plan, trebuie avut în vedere faptul că omenirea rămâne interesată în obținerea unor cantități de produse agricole cât mai mari dar se are în vedere și condițiile de calitate în care se vor obține produsele amintite.

În contextul celor amintite mai sus, agricultura viitorilor ani, din ce în ce mai mult se va deplasa către obținerea produselor ecologice în care omenirea din ce în ce mai mult este interesată.

Problema obținerii produselor agricole ecologice și mai ales pe scară industrială, nu este însă una dintre problemele simple de rezolvat. Atingerea acestui scop vizează mai mult planuri, din rândul cărora se detașează cel tehnic și cel economic. Pentru înțelegerea poate mai exactă a aspectelor ridicate de problema în cauză ar fi util să punem în discuție un exemplu chiar din România.

În partea de răsărit a țării se află o localitate denumită ZEBIL. În 2005, un fermier din zonă a dat tonul către practicarea unei agriculturi ecologice. Acesta a început să producă roșii, castraveți, ardei, vinete și ceapă conform tehnologiilor ecologice. După trei ani de monitorizare severă cele 240 de ha ale fermierului din ZEBIL au fost certificate din punct

de vedere ecologic. În acest moment, consider util să ne oprim puțin și asupra consecințelor economice ale acestei certificări.

Desigur consecințele economice sunt numeroase și foarte diverse, dar totuși din rândul acestora vom încerca să decupăm o consecință foarte directă și concretă. Urmare a certificării ecologice amintite produsele agricole respective au putut fi exportate la un preț dublu față de prețul care s-ar fi obținut prin vânzarea acestor produse pe piața internă. Evident că fără atașarea pe produsele respective a etichetelor ecologice ce au avut la bază certificarea ecologică amintită, acest lucru nu ar fi fost posibil. Evident este și că obținerea unui preț dublu la exportul acestor produse față de vânzarea lor pe piața internă, în condițiile unor costuri de producție date, a însemnat și un profit mai mare, profit care la rândul său antrenează o serie de alte consecințe economice favorabile pe diverse planuri inclusiv pe planul realizării unor investiții pentru dezvoltarea activităților în acest regim ecologic.

Urmare a acestui experiment este de menționat faptul că la ora actuală experiența amintită a fost preluată și de alți fermieri, astfel încât astăzi întregul teren din bazinul ZEBIL a fost certificat și înregistrat pentru culturi ecologice; diverși proprietari de terenuri s-au asociat pentru a practica agricultura în regim ecologic, astfel încât în curând zeci de noi agricultori vor primi certificatul ecologic din partea autorităților agricole române. Este interesant de remarcat după părerea noastră și un alt fapt și anume că în prezent cca 85% din agricultura jud. Tulcea (o zonă foarte frumoasă și fertilă din estul țării) a fost inclusă în rețeaua europeană a siturilor ecologice NATURA -2000.

În această ordine de idei, una dintre măsurile urgente ce trebuie luată nu numai în România ci practic în toate statele de pe glob se referă la adoptarea unui pachet de legi foarte severe care să vizeze protejerea biodiversității. Mai mult decât atât respectarea legilor amintite ar putea fi însoțită și de acordarea unor facilități sub forma unor stimulente din partea statului. Din ce în ce mai mult suntem interesați să consumăm produse care să se apropie de gustul natural al acestora cu implicații favorabile asupra sănătății oamenilor. Dorim să consumăm din ce în ce mai mult, legume, fructe, conserve obținute în regim ecologic. Foarte multe din produsele agricole existente pe glob sunt frumoase la aspect, colorate, ambalate frumos, dar pe măsură ce încercăm să le consumăm observăm că le lipsește gustul și mirosul natural, nemaivorbind de implicațiile nefavorabile asupra sănătății lăsate de aceste produse.

Un alt aspect care consider că merită a fi subliniat se referă la implicațiile produselor agricole ecologice asupra altei zone economice și anume cea a turismului. An de an mii de turiști străini sunt atrași de diverse zone din România cum ar fi zona Moeciu, Bran, zona Deltei Dunării nu numai pentru frumusețile zonelor amintite, dar și pentru calitatea produselor agricole pe care aceștia le consumă, fiind vorba de produse agricole obținute în regim ecologic. Așadar, iată un alt plan în care produsele agricole ecologice își fac simțită prezența influențând una din laturile activității economice cum ar fi cea a activității turistice. În viitor se așteaptă ca turiștii străini să condiționeze sosirea lor și din ce în ce mai mult să solicite produse agricole ecologice, certificatul ecologic și etichetele ecologice fiind cartea de vizită a zonelor respective.

Aceste chiar și numai câteva aspecte ridicate mai sus se constituie în tot atâtea argumente care converg într-o singură direcție și anume cea legată de măsuri tehnice și economice care trebuie luate urgent pe linia desfășurării unei agriculturi ecologice eficiente.

Un cadru legislativ adecvat, măsuri economice stimulative, monitorizarea atentă și riguroasă a activităților ce se vor înscrie pe linia practicării unei agriculturi ecologice

eficiente vor conduce într-un viitor apropiat la creșterea calității vieții, reducerea numărului de boli, creșterea speranței de viață și nu în ultimul rând la obținerea unor profituri pe măsură de către cei care vor practica o agricultură într-un astfel de regim.

Pe de altă parte, nu trebuie de scăpat din vedere și faptul, că trecerea la o agricultură ecologică care să genereze produse agricole ecologice antrenează o serie de probleme și în plan economic din rândul cărora se detașează problema procurării capitalurilor necesare investiției respective. Din rândul acestor probleme se detașează problema capitalurilor necesare trecerii la o agricultură ecologică.

Unele surse posibile de finanțare a investițiilor de capital în obținerea de produse agricole ecologice

Desigur trecerea la o agricultură în regim ecologic nu este o problemă simplă de rezolvat, dar în același timp nu este o problemă de nerezolvat. Cea mai delicată problemă pe linia realizării acestui deziderat este problema banilor, a capitalurilor necesare trecerii la o asemenea activitate.

Vorbind despre capitalurile necesare unei asemenea activități, avem în vedere banii necesari atât pentru realizarea unor investiții cât și cei aferenți ulterior producției atât în sectorul vegetal cât și în cel animal.

Pentru că, o asemenea producție, desfășurată în regim ecologic va avea sigur desfacerea asigurată, considerăm că pentru firmele agricole aflate în această situație emisiunea de acțiuni s-ar constitui ca o variantă de atragere și majorare a capitalului propriu. În acest raționament pornim de la o ecuație bilanțieră simplă și anume:

$$A = KP + D$$

în care:

- A = activele
- KP = capitalul propriu
- D = datorii

Avantajele procurării unor capitaluri pe această linie sunt multiple însă din rândul acestora se detașează faptul că atragerea unor capitaluri pe această cale, atrage costuri foarte mici comparativ cu alte variante de mobilizare a capitalurilor.

O altă variantă de mobilizare a unor capitaluri destinate atingerii scopului propus se referă la emisiunea de obligațiuni făcute de firmele interesate. Așadar emisiunea de obligațiuni se constituie ca o altă variantă de mobilizare a unor capitaluri dar care față de varianta emisiunii de acțiuni prezintă unele particularități. Astfel, în timp ce capitalurile obținute din emisiunea de acțiuni se regăsesc în capitalul propriu, capitalurile obținute din emisiunea de obligațiuni se regăsesc în capitalul de împrumut.

Pe de altă parte costurile antrenate de mobilizarea unor capitaluri prin emisiunea de obligațiuni sunt mult mai mari decât costurile aferente mobilizării unor capitaluri prin emisiunea de acțiuni.

Desigur în anumite cazuri când calculele de eficiență economică justifică acest lucru se poate aplica și la o altă variantă de mobilizare a unor capitaluri prin credite bancare. Desigur în acest caz va trebui foarte bine analizată dobânda percepută de bănci

pentru creditele acordate respectiv costul capitalului și văzut dacă nivelul acestuia justifică apelarea la o asemenea sursă de finanțare.

Pe lângă variantele prezentate mai sus de procurare a unor capitaluri, nu trebuie scăpat din vedere și o serie de fonduri acordate de comunitatea europeană pentru această destinație precum și fondurile SAPARD.

Indiferent pe ce cale vor fi mobilizate capitalurile respective, destinația ulterioară a acestora pentru firmele agricole ce vor păși pe calea unor producții ecologice vizează două mari destinații și anume investiții și producție. Cu alte cuvinte desfășurarea unei agriculturi în regim ecologic antrenează unele costuri suplimentare care le regăsim în cele două direcții menționate, investiții și producție. Desigur se naște întrebarea dacă sub aspect social, medical, al calității vieții, producția ecologică atât de origine vegetală cât și cea de origine animală este pe deplin justificată, sub aspect economic este valabil același lucru? Întrebarea rămâne cu atât mai mult în discuție cu cât se observă clar că producția ecologică antrenează costuri suplimentare atât în faza de investiție cât și în faza de producție propriu zisă.

Răspunsul este unul singur și anume că această producție obținută în regim ecologic este eficientă și din punct de vedere economic.

Așa cum s-a arătat de fapt și mai sus, au fost cazuri când prin exportul unor producții ecologice, la aceeași cantitate produsă și vândută, încasările au fost duble și deci profiturile pe măsură. Trebuie avut în vedere faptul că producția agricolă obținută în regim ecologic antrenează unele costuri suplimentare dar și prețurile de vânzare sunt altele, mai mari aspect care în final conduce la o rată a profitului convenabilă. S-a constatat de asemenea că deși prețul produselor agricole ecologice este mai mare, cerere există suficientă pentru absorbirea acestora. Este de remarcat și faptul că deja au apărut unele magazine, al căror obiect de activitate este desfacerea numai de produse agricole ecologice atât de origine animală cât și vegetală. Deși prețul produselor în aceste magazine este mai mare, cu toate acestea marfa respectivă este vândută în întregime. Acesta este un semn că există cerere pentru asemenea produse, o cerere care putem spune că este chiar în creștere, ceea ce justifică pe deplin decizia practicării unei agriculturi în regim ecologic.

Unele concluzii și propuneri privind obținerea de produse agricole în regim ecologic

Desigur spațiul restrâns al acestui articol nu ne-a permis să ne referim și la alte aspecte pe care le antrenează practicarea unei agriculturi în regim ecologic vizând în final obținerea de produse agricole ecologice de origine vegetală sau animală. Totuși dacă ar fi să sintetizăm problematica prezentată mai sus, vizând necesitatea practicării unei agriculturi ecologice eficiente, după părerea mea principalele idei și concluzii ce ar trebui avute în vedere ar fi următoarele:

- omenirea pe plan general simte nevoia să consume produse agricole obținute cât mai mult pe cale naturală; în acest context putem afirma că există cerere suficientă în domeniu;

- elaborarea unui cadru legislativ adecvat care să reglementeze clar condițiile ce trebuie respectate de către cei care vor practica o asemenea agricultură.

Legislația amintită trebuie să prindă în același timp și unele măsuri stimulative, mai ales în plan economic pentru cei care vor practica o asemenea agricultură ecologică.

- elaborarea unor reglementări clare și precise care să vizeze condițiile de elaborare a certificatului ecologic pentru cei care vor practica o asemenea agricultură;

- stabilirea condițiilor minime necesare ce se cer a fi îndeplinite pentru aplicarea etichetelor ecologice pe produsele agricole obținute în acest regim;
- acordarea unor facilități economice ca și stimulente pentru cei care vor practica o agricultură în regim ecologic;
- revizuirea și stabilirea clară a perioadei de timp în care o firmă sau alta ce va începe să desfășoare o asemenea activitate, va fi monitorizată până în momentul în care va fi atestată și deci certificată că într-adevăr desfășoară o agricultură în regim ecologic;
- popularizarea localităților și a zonelor care practică o agricultură în regim ecologic, astfel încât atragerea turiștilor străini să cunoască o nouă dimensiune dar nu numai a acestora ci și a turiștilor din țările în cauză;
- prospectarea pieței externe de către firmele agricole aflate în procesul de monitorizare pentru acordarea certificatului ecologic, prospectare care să vizeze încheierea unor contracte de export vizând viitoarele produse agricole obținute în regim ecologic;
- dezvoltarea activității de cercetare științifică care să găsească soluții pentru îndepărtarea tuturor aditivilor, coloranților sau altor substituenți din produsele agricole alimentare.

De asemenea trebuie găsite soluții pentru schimbarea unor tehnologii de întreținere a culturilor și de combatere a dăunătorilor care prin materialele și produsele administrate să răspundă cerințelor ecologice de obținere a produselor respective. În acest context general să sperăm că într-un viitor nu prea îndepărtat produsele agricole ecologice ce se vor afla pe masa fiecăruia dintre noi vor fi din ce în ce mai multe și mai bune.

Prezentul articol, fără a avea pretenția că a epuizat întreaga problemă legată de ceea ce înseamnă o agricultură ecologică modernă, se dorește ca alături de alte lucrări de prestigiu din domeniul specialității respective să atragă atenția în modul cel mai serios asupra necesității unor eforturi susținute pe linia obținerii unor produse alimentare ecologice râvnite de altfel de către întreaga populație a globului.

Bibliografie

- Mihăescu, G. (1998). *Pomicultura ecologică – tehnologii nepoluante*, Editura CERES, București
- Bernaz, G.; Dejeu, L (1999). *Fertilizarea viilor și întreținerea solului în concepție ecologică*, Editura CERES, București
- Toncea, I.; Stoianov, R. (2002). *Metode ecologice de protecția plantelor*, Editura Științelor Agricole, București
- Davidescu, D; Davidescu, V. (1994). *Agricultura biologică – o variantă pentru exploatațiile mici și mijlocii*, Editura CERES, București
- Balascuta, N. (1999). *Hrana vie prin agricultura biologică*, Casa de Editură Angeli, Brașov
- Balascuta, N. (1993). *Protecția plantelor de grădină cu deosebire prin mijloace naturale*, Editura Tipocart Brașovia
- Ghizdaru, J.; Oprean, I. (1987). *Feromonii în combaterea insectelor dăunătoare*, Editura CERES, București